

Ieslodzījuma vietu
pārvalde

IeVP: Pieaug iedzīvotāju un darba devēju izpratne un atbalsts bijušo ieslodzīto integrācijai sabiedrībā

Publicēts: 29.09.2021.

[Informācija presei](#)

[Jaunumi](#)

ESF projekts "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Kā liecina šā gada augustā pētījuma aģentūras "Norstat" veiktā Latvijas iedzīvotāju aptauja, salīdzinot ar 2018. gada rādītājiem, iedzīvotāji labāk izprot ieslodzījuma vietu darba specifiku un ieguldījumu ieslodzīto personu resocializācijas procesā. Piemēram, ja 2018. gadā 22% aptaujāto norādīja, ka Latvijas cietumu sistēma palīdz ieslodzītajiem mainīt savu uzvedību un laboties, tad šogad veiktajā aptaujā šim uzskatam pievienojas jau 34% aptaujāto.

Savukārt Latvijas uzņēmēju aptaujā 88% uzņēmēju norāda, ka iespēja strādāt ieslodzījuma laikā un pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, kā arī iespēja mācīties, ir ļoti būtiski faktori, lai bijušie ieslodzītie veiksmīgi atgrieztos sabiedrībā un vairs nenostātos uz noziedzības ceļa. Vienlaikus dot darbu bijušajiem ieslodzītajiem būtu gatavi vien 27% uzņēmēju.

Tāpat ir audzis arī to iedzīvotāju skaits, kas piekrīt viedoklim, ka cietumu sistēma palīdz ieslodzītajiem sagatavoties izešanai no cietuma. Ja 2018. gadā tā domāja 17,5%, tad šogad – jau 29% aptaujāto. Uzskatam, ka cietumu sistēma palīdz ieslodzītajiem iegūt dzīvei sabiedrībā nepieciešamas un noderīgas prasmes pievienojas 34% iedzīvotāju, kas ir par 8% vairāk, nekā 2018. gadā.

"Esam gandarīti, ka mūsu ieguldīto darbu sabiedrība pamana un novērtē, tas apliecina, ka ejam pareizajā virzienā – mēs arvien vairāk skaidrojam un runājam par cietumu sistēmas darbu, līdz ar to arī pieaug iedzīvotāju izpratne un pozitīvs resocializācijas procesu novērtējums. Jo atbalsts un otras iespējas došana bijušajiem ieslodzītajiem – tā ir gan cilvēcīgā attieksmē, gan arī racionālā domāšanā balstīta pieeja – tas ir ieguldījums sabiedrības drošībā," uzsver Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšniece ģenerāle Ilona Spure.

Pētījums atklāj, ka kopumā 71% iedzīvotāju uzskata, ka cilvēks, kurš vienu reizi ir izdarījis noziegumu, spēj laboties, savukārt 29% aptaujāto nepiekrīt šim apgalvojumam. Cita aina atklājas, vērtējot cilvēkus, kas noziegumus izdarījuši atkārtoti. Viņu spējas laboties pozitīvi vērtē tikai 18% aptaujāto, bet skeptiski ir 82% respondentu.

81% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju piekrīt, ka tad, ja bijušajam ieslodzītajam palīdz iekļauties sabiedrībā, pastāv lielāka iespēja, ka persona neaizdarīs jaunus noziegumus. Pētījums arī atklāj, sabiedrībā valda pietiekami augsts tolerances līmenis pret bijušajiem ieslodzītajiem – 82% iedzīvotāju piekrīt viedoklim, ka sabiedrībai ir jāatbalsta bijušie ieslodzītie, lai viņi varētu veiksmīgi integrēties sabiedrībā un darba tirgū pēc soda izsēšanas. Savukārt kopumā 80% nebūtu iebildumu pirkt preces un saņemt pakalpojumus, ko ražo/sniedz bijušie ieslodzītie. Savukārt 20% no aptaujātajiem nevēlētos pirkt bijušo ieslodzīto ražotās preces/sniegtos pakalpojumus.

Aptauja atklāj, ka daudz mazāka ir iedzīvotāju vēlme pašiem aktīvi iesaistīties resocializācijas procesā – tikai 3% iedzīvotāju būtu gatavi veikt brīvprātīgo darbu, lai palīdzētu ieslodzījumā esošām personām atgriezties sabiedrībā un ikdienas dzīvē, vēl 14% apsvērtu šādu iespēju, bet 83% nevēlētos aktīvi iesaistīties.

Uzņēmēji: iespēja strādāt un mācīties ir būtiski resocializācijas faktori atkārtota noziegumu riska mazināšanai

Vienlaikus "Norstat" veiktajā Latvijas uzņēmēju aptaujā 88% uzņēmēju norāda, ka iespēja strādāt ieslodzījuma laikā un pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, kā arī iespēja mācīties, ir ļoti būtiski faktori, lai bijušie ieslodzītie veiksmīgi atgrieztos sabiedrībā un vairs nenostātos uz noziedzības ceļa.

"Darba devēju aptaujas rezultāti iezīmē pozitīvas tendences, proti, lielākā daļa uzņēmēju apzinās darba un izglītības iespēju audzinošo efektu un nozīmi veiksmīgā resocializācijā. Izteikts tika arī viedoklis, ka sodāmība nebūtu diskriminējošs faktors attiecībā uz darba kvalitāti un samaksu. Taču vienlaikus redzam, ka tikai nedaudz vairāk kā ceturtdaļa darba devēju būtu gatavi pieņemt darbā bijušos ieslodzītos. Tas ir visu resocializācijā iesaistīto pušu šodienas izaicinājums – šo situāciju mainīt – gan strādājot ar ieslodzītajiem un pilnveidojot resocializācijas programmas, gan veicot informatīvo un skaidrojošo darbu darba devējiem un sabiedrībā kopumā," norāda Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšniece Ilona Spure.

Novērtējot ieslodzījumā bijušo personu spēju iekļauties darba tirgū un strādāt kvalitatīvi, 83% uzņēmēju atzīst, ka bijušie ieslodzītie spēj strādāt tikpat kvalitatīvi, kā citi darbinieki (šim viedoklim nepiekrīt vai drīzāk nepiekrīt 18% aptaujāto uzņēmēju). Vēl pārlicenošāk – 92% aptaujāto uzņēmēju norāda, ka pie nosacījuma, ja tiek paveikts līdzvērtīgs darba apjoms, viņi būtu gatavi maksātu tādu pašu algu kā citiem speciālistiem. Uzņēmēji arī izprot darba devēja lomu un misiju, nodarbinot bijušos ieslodzītos – tā 80% aptaujāto piekrīt viedoklim, ka darba devējs, kas nodarbina bijušos ieslodzītos, sniedz ieguldījumu sabiedrības drošībā.

Tomēr daudz mazāk uzņēmēju būtu paši gatavi aktīvāk iesaistīties. Kā tika minēts, vien 27% uzņēmēju piekristu dot darbu bijušajiem ieslodzītajiem, turpretim 32% drīzāk nepiekrītu ņemt darbā šādas personas, bet 16% pauž vēl kategoriskāku viedokli, proti, ka nekādā gadījumā neņemtu darbā personas, kuras izcietušas sodu ieslodzījuma vietā. 25% šajā jautājumā nebija noteikta viedokļa. Līdzīga aina atklājas arī jautājumā par darba kolektīva gatavību pieņemt savā vidū bijušo ieslodzīto – kopumā 35% atbalstītu šādu personu pieņemšanu darbā, savukārt vairākums – 65% būtu pret (drīzāk nepiekrītu 46%, kategoriski nepiekrītu 19%).

Attiecībā uz finansiālajiem ieguldījumiem sava darbinieka – bijušā ieslodzītā – kvalifikācijas paaugstināšanā, 46% darba devēju norāda, ka būtu gatavi šādus ieguldījumus veikt, savukārt 54% atbildējuši, ka nebūtu gatavi investēt līdzekļus šādam mērķim.

Sabiedrības informēšanas kampaņa "Nenovērsies! Atbalsti un iesaisties! Resocializācija ieslodzītajām un sodu izcietušajām personām" tiek īstenota projekta "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana" ietvaros ar Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu.

Eiropas Sociālā fonda projekts Nr. 9.1.3.0/16/l/001 "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana"

 INFOGRAFIKA: Latvijas iedzīvotāju un uzņēmēju viedoklis par ieslodzījuma vietu nozīmi un ieguldījumu ieslodzīto personu resocializācijas procesā

<https://www.ievp.gov.lv/lv/jaunums/ievp-pieaug-iedzivotaju-un-darba-deveju-izpratne-un-atbalsts-bijuso-ieslodzito-integracijai-sabiedriba>